

نام خدا

دانشگاه تبریز - گروه اقتصاد

طرح درس: اقتصاد توسعه

مدرس: رضا رنج پور (reza.ranjpour@gmail.com)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: - نظری

پیش نیاز: اقتصاد خرد (۲)، اقتصاد کلان (۲)

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم توسعه، علل توسعه نیافتگی جوامع، نظریات و تجربیات توسعه و راههای دستیابی به توسعه
ارزیابی درس: (۷۰٪ آزمون نهایی، ۳۰٪ فعالیت کلاسی) (انجام تحقیقی در مورد عوامل موثر بر توسعه و ارائه آن در کلاس به صورت گروهی) و ...

سرفصل و برنامه:

هفته اول	
جلسه ۱	مقدمه
جلسه ۲	مفهوم توسعه و تکامل آن (۱)
هفته دوم	
جلسه ۱	عوامل مؤثر بر شروع توسعه در کشورهای توسعه یافته (رنسانس) (۲)
هفته سوم	
جلسه ۱	تعریف توسعه: تعریف توسعه از دید ساختار گراها (لوئیس، چنری وحسی عظیمی) - تعریف توسعه (از دید کسانی که توسعه را فراتر از اقتصاد می دانند) (میر، سیرز و بتاچاریا) (۱)
جلسه ۲	تعریف توسعه از دید کسانی که انسان را محور می دانند (شوماخر، ساندروم و گریفین ونایت) - تعریف توسعه از دید کسانی که آن را چند بعدی می بینند (میسرا، تودارو و تیرل وال) - جمع بندی مفهوم توسعه (۲)
هفته چهارم	
جلسه ۱	شاخصهای تحوّل در باورها و رفتارها
هفته پنجم	
جلسه ۱	نقش دولت در بستر سازی توسعه
جلسه ۲	مرور تکامل مفهوم توسعه بعد از جنگ جهانی دوم (۱)
هفته ششم	
جلسه ۱	دوره ۱۹۴۵-۱۹۷۰ (دوره غلبه استراتژی رشد) - دهه ۱۹۷۰ (مطرح شدن استراتژی توزیع، استراتژی رشد توأم با توزیع، استراتژی نیازهای اساسی، مدل وابستگی نئوکلاسیکها، مدل نادرست و نظریه دوگانگی توسعه)
هفته هفتم	
جلسه ۱	دهه ۱۹۸۰ - دهه ۱۹۹۰ و بعد از آن
جلسه ۲	شاخصهای توسعه در جهان: شاخصهای اقتصادی توسعه (GDP، GDP سرانه، توزیع درآمد، رشد اقتصادی، ساختار اقتصادی)
هفته هشتم	
جلسه ۱	شاخصهای اجتماعی توسعه (جمعیت و ساختار و رشد جمعیت و عوامل مؤثر بر آن، سواد و آموزش، تحقیق و توسعه، شاخصهای بهداشت و درمان، اشتغال و بیکاری)
هفته نهم	

دیگر شاخصهای توسعه (شاخصهای سیاسی، هزینه های نظامی، مراکز تصمیم گیری بین المللی و...) - توسعه انسانی و شاخصهای آن	جلسه ۱
نظریات رشد و توسعه : نظریه کلاسیکها (اسمیت، ریکاردو، مالتوس، مارشال و استوارت میل) (۱)	جلسه ۲
	هفته دهم
نظریات مراحل تاریخی (فردریک لیست، کلین کلارک، مارکس و روستو) (۲)	جلسه ۱
	هفته یازدهم
نظریه رشد هارود-دومار - نظریه رشد متوازن (۳)	جلسه ۱
نظریه رشد نامتوازن (۴)	جلسه ۲
	هفته دوازدهم
استراتژیهای توسعه (۱)	جلسه ۱
	هفته سیزدهم
استراتژیهای توسعه (۲)	جلسه ۱
منابع تأمین مالی توسعه	جلسه ۲
	هفته چهاردهم
آموزش و توسعه	جلسه ۱
	هفته پانزدهم
ارائه دانشجویان (۱)	جلسه ۱
ارائه دانشجویان (۲)	جلسه ۲
	هفته شانزدهم
ارائه دانشجویان (۳)	جلسه ۱

منابع:

- قره باغیان، مرتضی، (۱۳۷۰)، *اقتصاد رشد و توسعه*، نشر نی، تهران.
- تودارو، مایکل، (۱۳۶۴)، *توسعه اقتصاد در جهان سوم*، مترجم: غ. فرجادی، سازمان برنامه و بودجه، تهران.
- سابراتا، گاتا، (۱۳۸۳)، *درآمدی بر اقتصاد توسعه*، ترجمه دکتر منوچهر فرهنگ، تهران.
- طاهری، شهنام، (۱۳۸۲)، *توسعه اقتصادی و برنامه ریزی*، تهران.
- عظیمی، حسین، (۱۳۷۱)، *مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران*، نشر نی، تهران.